

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Annei Guzun împotriva lui Ivan Gomenco, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău și Valentina Ciobanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate succesorală asupra patrimoniului succesoral și anularea certificatului de moștenitor legal,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, prin care a fost restituit apelul declarat de către reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 02 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 24 august 2016, Anna Guzun a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Gomenco, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău și Valentina Ciobanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate succesorală asupra patrimoniului succesoral și anularea certificatului de moștenitor legal.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, după decesul mamei sale Elena Gomenco la 18 mai 1977 și a tatălui său Gomenco Feodor la 16 septembrie 1978, a acceptat succesiunea prin intrarea în posesie asupra casei de locuit cu nr.34, situată în mun. Chișinău, str. XXXXX, compusă din două construcții, de care are grijă, fapt pe care îl confirmă prin aceia că din 26 septembrie 1978 are acolo domiciliu și viza de reședință.

Menționează reclamanta că odată ce defuncții nu au lăsat testament, patrimoniul acestora urma a fi moștenit prin moștenire legală, adică câte 1/2 pentru fiecare moștenitor legal de clasa I, dat fiind faptul că defuncții aveau doi copii, reclamanta și fratele Gomenco Ivan.

Susține reclamanta că nu s-a adresat la notar privind acceptarea succesiunii deoarece după decesul părinților a continuat să locuiască în casa acestora și se folosea practic de toate bunurile.

Consideră reclamanta că odată ce a acceptat succesiunea prin intrarea în posesie certificatului de moștenitor legal nr. 1-585 din 16 mai 1988 nu mai este valabil și urmează a fi anulat.

În cadrul examinării cauzei, la data din 13 februarie 2017, reclamanta și-a concretizat pretențiile și a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către Anna Guzun, născută la XXXXX, după decesul tatălui Gomenco Feodor la 16 septembrie 1978 asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit succesorală nr. XXXXX, situat în mun. Chișinău, str. XXXXX, compusă din două construcții, construcție de bază, suprafața totală de 50,1 m.p. și construcție accesorie, amplasate pe lotul de teren aferent construcției, suprafața de teren de 532,00 m.p., recunoașterea dreptului de proprietate succesorală după Guzun Anna, născută la XXXXX (codul numeric personal: XXXXXX) și Gomenco Ivan, născut la XXXXX, asupra patrimoniului succesoral - a câte 1/2 cotă-parte fiecăruia din casa de locuit succesorală nr. XXXXX, situat în or. Chișinău, sec. Centru, str. XXXXX, compusă din două construcții, construcție de bază, suprafața totală de 50,1 m.p. și construcție accesorie, amplasate pe lotul de teren aferent construcției, suprafața de teren de 532,00 m.p., declararea nulă a certificatului de moștenitor legal la nr. 1-585 din 16 mai 1988, eliberat pe numele lui Ivan Gomenco și înregistrarea efectuată la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în baza acestui certificat.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 02 mai 2017, a fost respinsă acțiunea Annei Guzun cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii de către Anna Guzun, născută la XXXXX, după decesul tatălui Gomenco Feodor la 16 septembrie 1978 asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit succesorală nr. XXXXX, situat în mun. Chișinău, sec. Centru, str. XXXXX, compusă din două construcții, construcție de bază, suprafața totală de 50,1 m.p. și construcție accesorie, amplasate pe lotul de teren aferent construcției, suprafața de teren de 532,00 m.p., recunoașterea dreptului de proprietate succesorală după Guzun Anna, născută la 09 februarie 1957 (codul numeric personal: XXXXX) și Gomenco Ivan, născut la XXXXX, asupra patrimoniului succesoral - a câte 1/2 cotă-parte fiecăruia din casa de locuit succesorală nr. XXXXX, situat în or. Chișinău, sec. Centru, XXXXX, compusă din două construcții, construcție de bază, suprafața totală de 50,1 m.p. și construcție accesorie, amplasate pe lotul de teren aferent construcției, suprafața de teren de 532,00 m.p.

Acțiunea cu privire la declararea nulă a certificatului de moștenitor legal la nr. 1-585 din 16 mai 1988, eliberat pe numele lui Ivan Gomenco și înregistrarea efectuată la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în baza acestui certificate a fost respinsă ca fiind tardivă. A fost încasat din contul Annei Guzun în beneficiul lui Ivan Gomenco a sumei de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

La data de 17 mai 2017, reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017 nu a fost dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov, fiind acordat apelantei termen până la data de 25 august 2017, inclusiv, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 3852,29 lei, concomitent, comunicându-i apelantei despre posibilitatea restituirii apelului în cazul neîndeplinirii indicațiilor în termenul stabilit. Totodată, ședința de judecată privind examinarea chestiunii de primirea sau restituirea cererii de apel a fost stabilită pentru data de 26 septembrie 2017, ora 14:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, a fost restituit apelul declarat de către reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov, cu toate înscrisurile anexate la aceasta, din motivul că apelanta nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 06 iulie 2017, și anume nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

La data de 06 noiembrie 2017, reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea pricinii spre rejudecare la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Roman Aronov a invocat ilegalitatea și netemeinicia încheierii recurate, aceasta fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural, făcând referire la faptul că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017, a fost pusă pe seama apelantei Anna Guzun achitarea taxei de stat în sumă de 3 852,29 lei, cu acordarea unui termen până la data de 25 august 2017, însă apelanta a recepționat încheierea instanței de apel sus menționate abia la data de 20 septembrie 2017, cu 25 zile mai târziu decât termenul stabilit.

Susține că taxa de stat a fost achitată integral la data de 25 septembrie 2017 și bonul a fost prezentat instanței de apel în ședința de judecată la data de 26 septembrie 2017. Astfel, consideră eronată afirmația instanței de apel precum că avocatul Roman Aronov a recepționat copia încheierii instanței de apel la data de 21 august 2017.

Conchide că instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, care reglementează raporturile stabilite între părți și justa soluționare a pricinii în fond, motiv din care consideră încheierea instanței de apel una prematură.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, recursul declarat în termen, deoarece din materialele cauzei nu poate fi determinat cu certitudine momentul comunicării recurentei a încheierii contestate.

La data de 29 noiembrie 2017, în adresa intimațiilor Ivan Gomenco și OCT Chișinău a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Anna Guzun cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 364 alin.(1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Analizând prevederile normelor de drept citate în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor vizate.

Potrivit materialelor cauzei s-a constatat că, prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 02 mai 2017, a fost respinsă acțiunea Annei Guzun cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii de către Anna Guzun, născută la XXXXX, după decesul tatălui Gomenco Feodor la 16 septembrie 1978 asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit succesorală nr. XXXXX, situat în mun. Chișinău, sec. Centru, str. XXXXX, compusă din două construcții, construcție de bază, suprafața totală de 50,1 m.p. și construcție accesorie, amplasate pe lotul de teren aferent construcției, suprafața de teren de 532,00 m.p., recunoașterea dreptului de proprietate succesorală după Guzun Anna, născută la XXXXX (codul numeric personal: XXXXX) și Gomenco Ivan, născut la 29 octombrie 1951, asupra patrimoniului succesoral - a câte 1/2 cotă-parte fiecăruia din casa de locuit succesorală nr. XXXXX, situat în or. Chișinău, sec. Centru, str. XXXXX, compusă din două construcții, construcție de bază, suprafața totală de 50,1 m.p. și construcție accesorie, amplasate pe lotul de teren aferent construcției, suprafața de teren de 532,00 m.p.

Acțiunea cu privire la declararea nulă a certificatului de moștenitor legal la nr. 1-585 din 16 mai 1988, eliberat pe numele lui Ivan Gomenco și înregistrarea efectuată la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în baza acestei certificate a fost respinsă ca fiind tardivă. A fost încasat din contul Annei Guzun în beneficiul lui Ivan Gomenco a sumei de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 17 mai 2017, reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov a contestat-o cu apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017 nu a fost dat curs cererii de apel depusă de reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov, fiind acordat apelantei termen până la data de 25 august 2017, inclusiv, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 3852,29 lei, concomitent, comunicându-i apelantei despre posibilitatea restituirii apelului în cazul neîndeplinirii indicațiilor în termenul stabilit. Totodată, ședința de judecată privind examinarea chestiunii de primirea sau restituirea cererii de apel a fost stabilită pentru data de 26 septembrie 2017, ora 14:00.

Colegiul remarcă că, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, conform avizelor de recepție a scrisorilor recomandate, a fost recepționată de către reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov, la data de 21 august 2017 (f.d.148).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, cererea de apel depusă ce către avocatul Roman Aronov în interesele Annei Guzun a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

Din conținutul încheierii recurate rezultă că, restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea din 06 iulie 2017, referitor la prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Sub acest aspect, Colegiul consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în virtutea obligației impuse de lege, apelanta și reprezentantul acesteia nu s-au conformat și nu au executat încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017 în termenul stabilit, din care considerente, instanța de recurs apreciază dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, legală și întemeiată.

În susținerea poziției date, instanța de recurs reține că, avocatul Roman Aronov fiind împuternicit de a exercita în numele apelantei toate actele procedurale și recepționând încheierea de a nu da curs cererii de apel la data de 21 august 2017, urma să depună diligență întru respectarea termenului acordat de către instanța de apel în vederea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat până la data stabilită de instanță – 25 august 2017.

Mai mult decât atât, Colegiul constată că, din momentul recepționării încheierii instanței de apel – 21 august 2017, avocatul Potereanu Dina a dispus de suficient termen pentru a înlătura neajunsurile admise la depunerea cererii de apel și de a prezenta cererea de apel în conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) lit. Cod de procedură civilă.

Art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Prin urmare, îndeplinirea defectuoasă a unui act de procedură este susceptibilă suportării de către partea culpabilă a urmărilor nefavorabile stabilite de prevederile art. art. 368, 369 Cod de procedură civilă, exonerarea fiind inadmisibilă în condițiile stabilite de reglementările procesuale civile în vigoare.

În această ordine de idei Colegiul relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art.110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) CPC.

Ținând cont de faptul că indicațiile instanței de apel conform încheierii din 06 iulie 2017 privind prezentarea dovezii de plată a taxei de stat nu au fost executate în termen, Colegiul relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 26 septembrie 2017 privind restituirea cererii de apel, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către reprezentantul Annei Guzun, avocatul Roman Aronov.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Annei Guzun împotriva lui Ivan Gomenco, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău și Valentina Ciobanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate succesorală asupra patrimoniului succesoral și anularea certificatului de moștenitor legal.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic